

สศก. จับมือ สรท. ศึกษาระบบโซ่ความเย็น วางแนวทางพัฒนาระบบจัดเก็บ คงคุณภาพสินค้าเกษตรสู่ปลายทาง

นางสาวทัศนีย์ เมืองแก้ว รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เปิดเผยว่า ในปีงบประมาณ 2562 สศก. ร่วมกับสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) ศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโซ่ความเย็น (Cold Chain) ในสินค้าพืชผักและผลไม้ (อาทิ เงาะ ทุเรียน มังคุด ขนุน กะเพรา แตงกวา หน่อไม้ฝรั่ง และ เห็ด) ของสถาบันเกษตรกรในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) และพื้นที่ใกล้เคียง รวม 5 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี และตราด โดยระบบการบริหารจัดการโซ่ความเย็น (Cold Chain) ในสินค้าเกษตรเป็นระบบการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการเก็บเกี่ยว การขนส่ง การเก็บรักษา การกระจายสินค้า และการขายของสินค้า รวมถึงการใช้อุปกรณ์เครื่องมือ และการปฏิบัติเพื่อให้สินค้าคงความสดและมีคุณภาพให้ยาวนานที่สุด โดยมีเงื่อนไขที่สภาพของอุณหภูมิที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อการเก็บรักษาในแต่ละกระบวนการผลิต

จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการโซ่ความเย็นที่มีประสิทธิภาพเริ่มจากการจัดการผลผลิตของเกษตรกร และจัดส่งมายังสถาบันเกษตรกรเพื่อจัดการส่งต่อไปยังตลาดปลายทาง สามารถรักษาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้เป็นอย่างดี เช่น การจัดการโซ่ความเย็นในสินค้าทุเรียน ของสหกรณ์การเกษตรเขาฉิมชฎ จำกัด จ.จันทบุรี ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมผลไม้เพื่อกระจายสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งปีที่ผ่านมา สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนงบประมาณโครงการไทยนิยมยั่งยืน จำนวนกว่า 29 ล้านบาท และสหกรณ์สหทบเพิ่มอีก 12 ล้านบาท เพื่อสร้างอาคารห้องเย็น พร้อมอุปกรณ์

ทัศนีย์ เมืองแก้ว

แปรรูปผลไม้ มีกระบวนการคัดแยกผลผลิตเกรด A และ B จะจำหน่ายเป็นผลสด ซึ่ง 90% ส่งไปจำหน่ายที่ประเทศจีน ที่เหลือ 10% จำหน่ายตลาดในประเทศ ได้แก่ แมคโคร และ เดอะมอลล์ ในขณะที่ทุเรียนตกรีดมีกระบวนการจัดเก็บก่อนเข้าสู่กระบวนการแกะเปลือกในห้องเย็น แบ่งเป็น 4 เกรด ได้แก่ A B เนื่อดิบ และ เนื่อละ โดยเนื้อเกรด A B จะถูกนำไปแช่แข็งที่อุณหภูมิ -35 ถึง -70 องศาเซลเซียส เก็บได้ประมาณ 1 ปี ปัจจุบันมี 250 ตันเนื้อ ซึ่งห้องเย็นสามารถรองรับได้สูงสุด 300 ตันเนื้อ หลังจากนั้นจะถูกส่งไปยังห้องเย็นของบริษัทในกรุงเทพฯต่อไป สำหรับเนื้อละจะนำไปกวนด้วยเครื่องกวน แล้วนำไปบรรจุถุงจำหน่ายให้ บริษัท สวานเซนส์ (ไทย) จำกัด

นางสาวทัศนีย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สหกรณ์ที่ได้รับงบประมาณจัดสร้างห้องเย็น ทำให้เกษตรกรมีทางเลือกนำผลผลิตมาขายให้กับสหกรณ์ ส่งผลให้ราคาทุเรียนปรับตัวสูงขึ้นเรื่อยมา จากปีที่แล้วกลีโลกรัมละ 45 - 60 บาท ปีนี้เพิ่มเป็นกลีโลกรัมละ 60 - 70 บาท แสดงให้เห็นว่าการที่สหกรณ์เป็นตัวกลางรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรนั้น ส่งผลต่อการรักษาเสถียรภาพราคาผลไม้ของจังหวัดจันทบุรี และยังช่วยรัฐบาลประหยัดงบประมาณที่จะต้องนำไปใช้แทรกแซงราคาผลไม้ให้กับเกษตรกรปีละไม่ต่ำกว่า 100 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม สศก.จะใช้ข้อมูลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้นำวิเคราะห์เชิงลึกในภาพรวมของระบบการจัดการโซ่ความเย็นของสถาบันเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อการบริหารจัดการโซ่ความเย็นในสินค้าพืชผักและผลไม้ของสถาบันเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สำหรับท่านที่สนใจข้อมูลผลการศึกษา สามารถสอบถามได้ที่ ส่วนนโยบายและแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ด้านการเกษตร กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โทร. 0 2579 3757 ในวันและเวลาราชการ